

PREEK DOOR DE WEEK+ n.a.v. zondag 25 februari 2024

Prediker: Remy Splinter

Preekserie: Jullie zullen Mijn getuigen zijn

Titel: Begrijpt u wat u leest?

Bijbelgedeelte: Handelingen 8:26-40 (NBV21)

²⁶ Een engel van de Heer zei tegen Filippus: 'Ga tegen de middag naar de verlaten weg van Jeruzalem naar Gaza.' ²⁷ Filippus deed wat hem gezegd werd en ging naar die weg toe. Net op dat moment was daar een Ethiopiër, een eunuch, een hoge ambtenaar van de kandake, de koningin van Ethiopië, die belast was met het beheer van haar schatkist. Hij was in Jeruzalem geweest om daar God te aanbidden ²⁸ en zat nu op de terugweg in zijn reiswagen de profeet Jesaja te lezen. ²⁹ De Geest zei tegen Filippus: 'Ga naar die man daar in de wagen.' ³⁰ Filippus haastte zich naar hem toe en hoorde hem de profeet Jesaja lezen, waarop hij vroeg: 'Begrijpt u ook wat u leest?' ³¹ De Ethiopiër antwoordde: 'Hoe zou dat kunnen als niemand mij uitleg geeft?' Hij nodigde Filippus uit om in te stappen en bij hem te komen zitten. ³² Dit was het schriftgedeelte dat hij las:

'Als een schaap werd Hij naar de slacht geleid; als een lam dat stil is bij zijn scheerder deed Hij zijn mond niet open. Hij werd vernederd en Hem werd geen recht gedaan, wie zal van zijn nakomelingen verhalen? Want op aarde leeft Hij niet meer.'

³⁴ De eunuch vroeg aan Filippus: 'Kunt u me zeggen over wie de profeet het heeft? Over zichzelf of over een ander?' ³⁵ Daarop begon Filippus met hem te spreken over het Evangelie van Jezus, waarbij hij deze schrifttekst als uitgangspunt nam. ³⁶ Onderweg kwamen ze bij een plaats waar water was, en de eunuch zei: 'Kijk, water! Waarom zou ik niet gedoopt kunnen worden?' ³⁸ Hij liet de wagen stilhouden en beiden liepen het water in, zowel Filippus als de eunuch, waarna Filippus hem doopte. ³⁹ Toen ze uit het water kwamen, greep de Geest van de Heer Filippus en nam hem mee, en de eunuch zag hem niet meer, maar vervolgde zijn weg vol vreugde. ⁴⁰ Filippus kwam terecht in Azotus; van daar reisde hij verder om in alle steden het Evangelie te verkondigen, tot hij in Caesarea aankwam.

Bijzonderheden: De achtste preek in de preekserie vanuit Handelingen.

Komende zondag, 3 maart, zijn er **twee diensten**. De eerste dienst **om 9:00 uur met dopen**, de tweede dienst **om 11:00 uur met dopen en ledenbevestiging!**

Slotavond Alpha Cursus 4 maart.

Beste kringleden, broeders en zusters in de Heer,

Een Ethiopische man leest in de Joodse Bijbel. Hij kan het moeilijk vatten. "Hoe moet ik het begrijpen als niemand mij uitleg geeft?", zegt hij. Maar hoe mooi om te zien dat de Heilige Geest niet alleen Filippus maar ook deze Ethiopiër op deze ontmoeting heeft voorbereid. Waardoor Filippus tot de uitleg kon komen en de Ethiopiër tot Jezus en de doop!

Hoe moet ik de Bijbel begrijpen als niemand mij uitleg geeft? Remy vertelde over de inductieve Bijbelstudiemethode, om te leren zelf de betekenis te halen uit de Bijbel, in plaats van dat het altijd uitgelegd moet worden. Het bestaat uit: observatie, interpretatie en applicatie. Bij 'Enkele opmerkingen' lees je erover. Goed voor thuisgebruik maar wellicht ook om bij de hand te hebben, of je al 'eigen' gemaakt te hebben, als we in kringverband bijbelteksten overdenken.

Een hartelijke groet van het PddW(+) team

MOGELIJKE AANVULLENDE BIJBELLEZINGEN

Kies vóór de kringbijeekomst welke je daarvan wilt lezen.

Jesaja 53 (of deel ervan), Handeling 6:8-en 2:38-39, Handelingen 1:8, 2 Timoteüs 3:16-17, Jakobus 1:22, Lukas 11:28, Psalm 119:130, Romeinen 10:14-15, Jesaja 52:7, Jesaja 6:8, Habakuk 2:13-14, Jesaja 11:9, Lukas 24:44-45

ENKELE OPMERKINGEN

Begrijpt u wat u leest? De Bijbel lezen, het gaat de een makkelijker af dan de ander om verschillende redenen. De algemene trend is dat er minder in de Bijbel wordt gelezen. Er wordt ook wel eens gesproken over een trend van Bijbelse ongeletterdheid (Biblical Illiteracy). Je merkt het in de manier waarop mensen hun getuigenissen geven waar bijna geen Bijbelteksten meer in worden genoemd die hen de waarheid van wie Jezus is, hebben geopenbaard. Persoonlijke ervaringen en liedteksten van populaire aanbiddingsliederen worden eerder genoemd. Zoals Twan de Mare noemde in zijn getuigenis wordt hem geleerd in zijn jongerenkring om te 'leren Bijbel lezen' door de inductieve Bijbelstudiemethode toe te passen. Ze leren zo zelf betekenis te halen uit de Bijbel, in plaats van dat het hen altijd uitgelegd moet worden. Deze inductieve methode passen we nu ook toe op ons Bijbelgedeelte om de betekenis samen te ontdekken. Het bestaat uit drie delen: observatie, interpretatie en applicatie.

1. Observatie: wat staat er?

Om een tekst te observeren gaan we op zoek naar de vijf W's: wie, wat, waar, wanneer en waarom. Het verhaal gaat over Filippus, een van de zeven wijze mannen die in hoofdstuk 6:5 genoemd worden. Na de dood van Stefanus brak er hevige vervolging los tegen de gemeente in Jeruzalem. De gemeente verspreidde zich over Judea en Samaria om daar vervolgens het woord van God te verkondigen. Hij wordt benaderd door een engel van de Heer. Later spreekt Lukas over de Heilige Geest van God die tot Filippus spreekt en hem op het heetst van de dag op pad stuurt naar een verlaten (of eenzame) weg, de woestijn in. Filippus luisterde en ging op weg. En ondanks het feit dat deze route niet vaak gebruikt werd, kwam hij daar een man tegen, een eunuch uit Ethiopië. Hij had een hoge functie als ambtenaar van de kandakè, dat is de titel van de koningin van het land. We lezen dat hij de schatkist beheerde, een soort minister van financiën. Verder is hij als eunuch naar alle waarschijnlijkheid ook gecasteerd, wat destijds gebruikelijk was wanneer je in dienst was van de koninklijke familie.

Hij heeft een grote afstand afgelegd om de God van Israël te eren. We weten dat volgens de Wet van Mozes eunuchen niet welkom in de tempel zijn (Deuteronomium 23:1). Het was gebruikelijk dat er bij de tempel een bord stond: 'Verboden voor eunuchen'. We merken dus meteen al op dat het niet een voor de hand liggende combinatie is: de Joodse man Filippus en de Ethiopische eunuch, een buitenlander met een ingewikkelde seksuele status. Filippus gaat op de man af en voegt zich bij de wagen, hij komt langs zij lopen en hoort hoe hij de Bijbel hardop leest (wat ook gebruikelijk was in die tijd). Hij hoort dat hij uit Jesaja 53 leest en vraagt of hij begrijpt wat hij leest. De Ethiopiër gaat op deze vraag in en hij is degene die Filippus uitnodigt om bij hem te komen zitten. Samen in de wagen om ongestoord een persoonlijk gesprek te kunnen voeren van hart tot hart. Filippus dringt zichzelf dus niet op, maar omdat hij door de Heilige Geest gestuurd was, kon hij erop rekenen dat deze eunuch openstond voor hulp.

Filippus hielp hem om het Bijbelgedeelte te begrijpen, maar hij kreeg meer dan een uitleg over een specifieke Bijbeltekst. Het had ook een andere tekst kunnen zijn, maar het gaat om het

uitgangspunt, en dat is: Jezus. Hij is de sleutel waarmee we de geheimen van de Schrift kunnen ontsluiten. Blijkbaar heeft de man het begrepen, want hij wil zich meteen laten dopen. Maar dat roept tegelijkertijd vragen op. Waarom liet hij zich dopen? Waarom is hij überhaupt hier in Israël? Waarom heeft hij zo'n lange gevaarlijke reis afgelegd? Waarom leest deze man zo aandachtig uit Jesaja? Waar is hij naar op zoek?

2. Interpretatie: wat betekent het?

Om de betekenis van een tekst te ontdekken is het belangrijk om te ontdekken waar de spanning zit in een tekst. Als eerste is het belangrijk om te zien dat het niet zijn eigen idee was om op pad te gaan. Het is de Heilige Geest die de touwtjes in handen heeft. Misschien had Filippus wel zijn bedenkingen en twijfels, maar hij luisterde en ging op pad. Dus niet uit eigen initiatief, maar uit gehoorzaamheid. Van begin tot eind lezen we hoe de Geest dit allemaal orkestreert, Hij is de regisseur van deze ontmoeting en hij heeft beide mannen hierop voorbereid. Grote kans namelijk dat Filippus deze culturele en religieuze grens niet op eigen initiatief had overbrugd. Het is de Geest die deze man op het oog had en Hij heeft beide mannen voorbereid op deze ontmoeting. De Geest brengt mensen bij elkaar die menselijk gezien niet bij elkaar 'horen'. Het Evangelie is niet iets om voor jezelf te houden, maar om uit te delen, juist ook aan mensen die anders zijn dan jij.

Daar zit de spanning en dus de betekenis. Aan de ene kant is het een heel inclusief verhaal. We zien hoe het Evangelie niet beperkt blijft tot Jeruzalem, maar wordt verspreid in Judea en Samaria en in de persoon van deze eunuch, nu ook tot aan de uiteinden van de wereld (zo werd Ethiopië door de Joden toen namelijk beschouwd). Wie je ook bent, waar je ook vandaan komt, het Evangelie is voor iedereen. Hier lijkt het verhaal aan te sluiten bij onze seculiere Westerse maatschappij die inclusiviteit hoog in het vaandel heeft staan. De paradox is echter dat veel voorstanders van deze inclusiviteit mensen kunnen cancelen die het niet met hun opvattingen eens zijn. Je wordt 'geëxcludeerd' als je bijvoorbeeld niet dezelfde ideeën over inclusiviteit hebt. Een voorbeeld hiervan zagen we tijdens de Superbowl in Amerika waar een reclame werd getoond over Jezus met de inclusieve titel: He gets us, all of us (Hij begrijpt ons allemaal). In de reclame zag je foto's van moderne mensen wiens voeten werden gewassen (waarvan de meesten bij een minderheidsgroepering horen). Hierbij werd gecommuniceerd dat Jezus geen haat predikte, maar juist liefde betoonde aan iedereen. Geweldig dat honderd miljoen mensen mochten horen over Jezus!

Maar tegelijkertijd is de kern van het Evangelie niet 'Hij begrijpt jou', maar 'Hij redt jou'. Hij is niet degene die ons hoeft te begrijpen, maar wij moeten Hem gaan begrijpen. Het is waar dat het Evangelie inclusief is, maar de denkfout is dat 'de boodschap van inclusiviteit' zelf het Evangelie is. De spanning in deze tekst is namelijk dat het Evangelie tegelijkertijd heel exclusief is. Filippus vraagt namelijk niet aan de Ethiopiër: "Wat vind je van wat je leest?" Hij doelde niet op de subjectieve waarheidsbeleving van deze man. Hij wilde hem de waarheid van Christus bekendmaken. Dat is een hele exclusieve boodschap omdat er maar één weg naar de Vader is, en dat is door Jezus. Er is maar één juist antwoord op de vraag van de eunuch waar Jesaja 53 over spreekt en dat is Jezus: "Om onze zonden werd hij doorboord, om onze wandaden gebroken." Hij stierf in onze plaats en daarom kunnen wij leven door geloof in Hem. Dat is de exclusieve waarheidsclaim van de Bijbel: er is maar één sleutel die op alle deuren past, maar één puzzelstuk die de puzzel compleet kan maken voor iedereen en dat is Jezus.

3. Applicatie: wat kan ik ermee?

Als dit de betekenis is van de tekst, wat kan ik daar dan mee? Misschien ben je wel net als deze Ethiopiër op zoek naar God en heb je grote afstanden afgelegd om Hem te vinden, op zoek om de leegte in je hart op te vullen. Misschien ben jij net als de eunuch een succesvolle geleerde man,

maar heb je ondanks al het succes nog niet de leegte in je hart op kunnen vullen. En eenmaal aangekomen in Jeruzalem was hij als eunuch niet welkom in de tempel. Misschien heb jij je ook wel buitengesloten gevoeld door de mensen die je hadden moeten verwelkomen. Hij las aandachtig in Jesaja en als hij iets door had gelezen zou hij bij hoofdstuk 56 uitkomen en daar staat: *“En laat de eunuch niet zeggen: ‘Ik ben maar een dorre boom.’ Want dit zegt de HEER: De eunuch die mijn sabbat in acht neemt, die keuzes maakt naar mijn wil, die vasthoudt aan mijn verbond, hem geef Ik iets beters dan zonen en dochters: een gedenkteken en een naam in mijn tempel.”* Hij moet gedacht hebben hoe het mogelijk is om je naam door te geven anders dan door zonen en dochters. Je vestigt je naam dus niet door het te maken in dit leven, ook niet door het hebben van een familie, wat voor deze man niet mogelijk was. Hoe dan wel?

We zien hoe hij hardop leest: ‘wie zal van zijn nakomelingen verhalen?’ Dit was zijn verhaal, aangezien hij ook geen nakomelingen kon krijgen! Hij vroeg zich of de profeet het had over zichzelf of over iemand anders. Door de uitleg van Filippus begon hij te begrijpen dat deze profetieën spreken over de dienstknecht van de Heer, over Jezus Christus, de Zoon van God die mens werd. Hij was bereid als een lam geslacht te worden, om buitengesloten te worden, net zoals de eunuch niet in de tempel mocht komen. Zo zijn wij allemaal in zekere zin allemaal als deze eunuch, allemaal buitengesloten van Gods aanwezigheid in onze zonden. Maar omdat Jezus werd buitengesloten in onze plaats, mogen wij nu binnenkomen! Daarom hoefde de man niet aan Filippus te vragen om hem te overtuigen waarom hij zich wél zou moeten laten dopen. Hij kon namelijk geen reden bedenken waarom niet; dit is waar hij zijn hele leven naar op zoek was! Altijd gedacht dat het afhing van eigen prestaties, maar het blijkt dat het afhangt van Zijn prestatie. Bekering is niet ontdekken dat Jezus je begrijpt en Hij je goed vindt zoals je bent. Hij weet dat je niet goed genoeg bent om in Zijn aanwezigheid te komen en daarom komt Hij jou redden. Pas als je ziet dat het jou niet gaat lukken goed genoeg te leven en dat je een Redder nodig hebt die in jouw plek sterft, dan ben je een geschikte kandidaat voor de doop.

Vol vreugde ging hij naar huis en mocht hij als een Filippus getuige zijn van Jezus in zijn eigen land. Misschien herken je je wel in het verhaal van Filippus en ervaar je dat de Heilige Geest je op pad stuurt om van Jezus te getuigen. We zetten een Filippus al snel op een voetstuk en denken dat wij dit niet kunnen, daar moet je theologie voor gestudeerd hebben. Maar net als de apostelen was hij ook gewoon een mens. Soms kunnen we twijfelen aan dat stemmetje dat ons uitdaagt een gesprek aan te knopen, of op bezoek te gaan bij die persoon die het moeilijk heeft. We bedenken redenen of smoesjes waarom die ander daar niet op zit te wachten. Maar net als Filippus mogen we geleid door de Geest ons voegen bij iemands wagen en kijken of we worden uitgenodigd binnen te komen. Een ontmoeting kan het verschil maken en Jezus wil jou daarvoor gebruiken. Misschien moet je wel aan God belijden dat je diep je hart eigenlijk niet kunt geloven dat Hij jou op zo’n wonderlijke manier kan gebruiken. Het feit dat Hij jou kan en wil gebruiken zegt niet iets over jouw grootheid, maar zegt alles over de Zijne. Begrijp je wat je leest? De exclusieve waarheid van Jezus’ inclusieve liefde maakt het verschil. De Heilige Geest zal onze ontmoetingen initiëren, zodat we als een Filippus mogen evangeliseren, opdat mensen, net als deze Ethiopiër, Jezus als hun Verlosser en Heer zullen vinden en accepteren.

LIEDEREN

236 – Heilig, heilig, heilig

755 – Bewerk ons hart

615 – Dank U voor het kruis, Heer

Majesty (Here I am) – Delirious?

815 – Vul dit huis met Uw glorie

GESPREKSVRAGEN

Onderstaande gespreksvragen zijn bedoeld als een voorzet voor de kringleider. *Bekijk welke je kunt gebruiken of kunt aanvullen met vragen die specifiek voor jouw kring of groep belangrijk kunnen zijn.*

1. Wissel uit wat jou in de dienst met name aansprak. Welke verandering brengt dit teweeg in jouw eigen geestelijk leven in navolging van Jezus? Denk daarbij ook aan wat jou in de Bijbeltekst en de preek van zondag opviel en aansprak. Als je daarin hebt ervaren dat de Heer tot je sprak, hoe zou je dan Zijn woord aan jou kunnen samenvatten?

2. Neem tijd om elkaar op te bouwen met het getuigenis van wat de Heer de laatste weken in je leven aan het doen is:

- a. in het lezen van de Bijbel (Woord);
- b. in de omgang met Hem in je gebedsleven (Gebed);
- c. in hoe je bidt en je jezelf openstelt naar mensen die Hem nog niet kennen (Zending);
- d. in hoe je bidt voor je mede-geloofsgenoten en hen zoekt te dienen in het geloof (Zorg);
- e. in hoe je tot zegen bent voor je leefomgeving, in de straat en je werk, in je sociale leven (Zegen).

3. Noteer wat jou in de lezing in het bijzonder aansprak of bij jou tot vragen leidt en deel dit met elkaar.

4. *Begrijp je wat je leest?* Hoe gaat het lezen van de Bijbel jou af? Voelt het als een verplichting of als een vreugde? Wat doe jij met dingen uit de Bijbel die je niet begrijpt?

5. De boodschap van het Evangelie gaat van Jeruzalem naar Judea en Samaria en tot aan de uiteinden van de aarde. Culturele grenzen worden overbrugd en mensen met verschillende achtergronden worden aan elkaar verbonden, in dit geval een Joodse man en een Afrikaanse eunuch. Iedereen is welkom bij God, ook jij. Waar heb jij de inclusiviteit van de boodschap van het Evangelie mogen ervaren in je eigen leven of in die van een ander? Waar heb jij gezien dat grenzen werden doorbroken door het geloof?

6. Het Evangelie is tegelijkertijd ook heel exclusief, er is maar een weg naar de Vader en dat is Jezus. Filippus vroeg dan ook NIET aan de Ethiopiër: "Wat vind je van wat je leest?" Wat vind je ervan, is dat niet meer iets van de tegenwoordige tijd? Dat we al snel praten over dingen die ons aanspreken of waar we moeite mee hebben, dus erg vanuit ons eigen perspectief of beleving (soms ook in de huiskring). Maar Filippus doelde niet op de subjectieve waarheidsbeleving van deze man, hij wilde hem de waarheid van Christus bekendmaken. Wat zegt dat jou? Herken je beide manieren in je omgeving en je eigen leven? Waar schuurt de waarheid van wie Jezus is met jouw eigen persoonlijke gevoel en beleving? Wat doe je met die spanning?

7. *"Kijk daar is water, waarom zou ik niet gedoopt kunnen worden?"* Vaak denken mensen dat ze goed genoeg moeten zijn om zich te laten dopen. Maar jouw eigen prestaties kwalificeren jou niet voor de doop, maar Zijn prestatie toen Hij voor jou stierf aan het kruis. Wanneer je beseft dat je niet goed genoeg bent en een Redder nodig hebt, maakt dat je een geschikte doopkandidaat. Misschien denk je wel na over de doop. Hoe helpt de vraagstelling van de Ethiopiër jou daarin, door niet na te denken over redenen waarom je je wél zou laten dopen, maar waarom NIET?

8. In de lezing zien we dat de Heilige Geest hier via twee sporen alles bijeenbrengt. Niet alleen Filippus maar ook de Ethiopiër wordt op zijn beurt voorbereid op deze ontmoeting.

Filippus voegde zich bij de wagen van de Ethiopiër. Zijn er mensen bij wie je voelt dat je daar ook bij op de wagen mag springen? Zijn er dingen die je tegenhouden om van je geloof te getuigen? Heb je de overtuiging dat de Heilige Geest mensen op het oog heeft en jou daarvoor wil en kan gebruiken?

9. Heb jij ervaringen dat dingen op een bijzondere of wonderlijke manier bij elkaar kwamen? Hoe heb je ervaren dat de Geest je daarin geleid heeft?

GEBEDSSUGGESTIE

Heer, wat een wonder dat U door elke grens heengaat om mensen te bereiken. Help ons om te begrijpen wat we lezen in Uw Woord, om zo steeds meer te ontdekken wie U bent, Jezus, ook als het soms schuurt met onze opvattingen en gevoelens. We willen ons voegen bij U. En we willen ons voegen bij de mensen die U door ons heen op het oog heeft. Vergeef ons waar we misschien te weinig geloof hebben voor hoe machtig U kunt werken door ons leven heen. Stuur zo ook ons op pad door Uw Heilige Geest om te getuigen van wie U bent aan mensen die U al aan het voorbereiden bent. Opdat alle volken en naties tot de uiteinden van de aarde zullen weten dat U de Redder bent, het Lam van God dat de zonden van de wereld wegneemt: Jezus Christus. In Zijn naam bidden wij, amen.

